

Dokument na schôdzu

A8-0226/2017

14.6.2017

SPRÁVA

o podpore súdržnosti a rozvoja v najvzdialenejších regiónoch EÚ: vykonávanie článku 349 ZFEÚ
(2016/2250(INI))

Výbor pre regionálny rozvoj

Spravodajca Younous Omarjee

OBSAH

	strana
DÔVODOVÁ SPRÁVA – SÚHRN SKUTOČNOSTÍ A ZISTENÍ.....	3
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	6
STANOVISKO VÝBORU PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA.....	20
INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO	27
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	28

DÔVODOVÁ SPRÁVA – SÚHRN SKUTOČNOSTÍ A ZISTENÍ

Najvzdialenejšie regióny sú plne začlenené do Európskej únie, pričom článok 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie im priznáva osobitné postavenie, ktoré dáva Únii právnu spôsobilosť na prispôbenie všetkých svojich politík, programov a svojich právnych predpisov týmto regiónom. To je význam, ktorý Súdny dvor EÚ rovnako priznal tomuto článku vo svojom rozsudku z 5. decembra 2015 tým, že potvrdil úplnú zákonnosť prístupu k najvzdialenejším regiónom.

Prostredníctvom tejto správy Európsky parlament chcel zhodnotiť vykonávanie článku 349, analyzovať, ako možno prehĺbiť prispôbenie európskych politík a právnych predpisov najvzdialenejším regiónom, a načrtnúť vyhliadky na lepšiu integráciu a zohľadňovanie najvzdialenejších regiónov Európskou úniou.

Všeobecné úvahy

Ak aj v súčasnosti Európska únia zohľadňuje najvzdialenejšie regióny, toto zohľadnenie však ešte stále nie je úplné, veľmi sa líši v závislosti od úvah rôznych generálnych riaditeľstiev Európskej komisie a stále nie je súdržné. Zdá sa, že je nevyhnutné, aby sa v rámci Európskej komisie podporovala harmonizácia a prierezový charakter prístupu k najvzdialenejším regiónom. Táto harmonizácia a tento prierezový charakter sú pre spravodajcu a Európsky parlament o to relevantnejšie, nakoľko od nich závisia šance na úspech, ale aj optimalizácia európskych investícií v najvzdialenejších regiónoch.

Pokiaľ ide o Európsky parlament, rozsudok Súdneho dvora dáva Európskej únii, jej inštitúciám, ako aj členským štátom tak páky, ako aj zákonnosť, na ktorej sú založené, aby konali s cieľom otvoriť novú kapitolu a novú európsku ambíciu na podporu rozvoja najvzdialenejších regiónov.

Nedávna analýza programu POSEI (program osobitných alternatív pre odľahlosť a ostrovný charakter) uskutočnená v mene Európskej komisie v oblasti poľnohospodárstva tento výklad dopĺňa a podporuje relevantnosť, ktorú môže mať prispôbenie európskeho programu na najvzdialenejšie regióny, a následne jeho schopnosť dosiahnuť ciele spoločnej poľnohospodárskej politiky odlišnou cestou.

Táto správa preto teda vyzýva Komisiu, Radu, príslušné členské štáty a najvzdialenejšie regióny, aby spoločne usilovali o to, aby najvzdialenejšie regióny boli odteraz lepšie integrované do EÚ úplným zohľadnením ich osobitností a ich vlastných potrieb. A rovnako vyzýva k tomu, aby sa zabezpečilo vypracovanie konkrétnych riešení a potrebných prispôbení s cieľom zaistiť najvzdialenejším regiónom prístup ku všetkým európskym horizontálnym programom, ako sa presne vymedzuje v článku 349. Nič viac, nič menej.

Tematické osi a návrhy správy

Európsky parlament predložil viaceré prioritné osi a projekty konkrétnych opatrení, ktoré sa dajú urýchlene vykonať.

Počnúc poľnohospodárskou politikou sa v správe odporúča, aby sa pri súčasnom zachovaní

prístupu k najvzdialenejším regiónom, ktorý vychádza z POSEI, mohli nájsť riešenia na ešte väčšiu podporu: (1) potrebnej poľnohospodárskej diverzifikácie, (2) lepšieho zohľadnenia osobitostí tzv. tradičných poľnohospodárskych odvetví, najmä prostredníctvom Spoločnej organizácie trhov, (3) propagovania označení pôvodu a kvality, (4) zohľadnenia otázky súvisiacej s problémami v tropickej oblasti, najmä pokiaľ ide o všetky otázky týkajúce sa ekológie. Európsky parlament rovnako požaduje súdržnosť politik, aby sa úsilie vyvinuté v poľnohospodárskych odvetviach najvzdialenejších regiónov v oblasti modernizácie a posilnenia konkurencieschopnosti nespochybňovalo v dôsledku dohôd o voľnom obchode uzatváraných medzi Úniou a tretími krajinami.

V súvislosti s obchodnou politikou a vonkajšou politikou Únie sa v správe konštatuje, že určité dohody o voľnom obchode oslabili poľnohospodárske odvetvia najvzdialenejších regiónov. Európsky parlament v tejto súvislosti požaduje, aby Únia odteraz zohľadňovala osobitosti a citlivú produkciu v najvzdialenejších regiónoch pred začatím rokovaní, a takisto vyzýva Komisiu, aby splnila svoj záväzok vypracovať štúdie vplyvu.

Pokiaľ ide o rybárstvo, modrý rast a námorný rozmer EÚ, správa pripomína zásadný prínos, ktorý predstavujú najvzdialenejšie regióny. Výhradné hospodárske zóny najvzdialenejších regiónov sa rozprestierajú na približne 2 500 000 km², čo sa rovná súčtu všetkých kontinentálnych výhradných hospodárskych zón Európskej únie; Nadišiel čas, aby si EÚ uvedomila svoj námorný rozmer a prekonal víziu seba samej ako kontinentálnej entity a nahliadala na seba ako na námornú veľmoc, ktorú predstavuje, t. j. ako na prvú svetovú námornú veľmoc. Preto sa Parlament domnieva, že je potrebné podporovať rozvoj udržateľného miestneho a drobného rybolovu vykonávaním všetkých ustanovení navrhnutých v správe s uznesením Európskeho parlamentu z 27. apríla 2017 o riadení rybárskych flotíl v najvzdialenejších regiónoch, pričom sa domnieva, že je zároveň potrebné prekročiť tento rámec a vypracovať skutočný program pre modrý rast a udržateľné riadenie a využívanie morí a oceánov.

Pokiaľ ide o politiku súdržnosti, Európsky parlament víta kľúčový prínos tejto politiky pre hospodársky, sociálny a udržateľný rozvoj najvzdialenejších regiónov a vyzýva na posilnenie tejto politiky v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci, a zároveň pripomína, že článok 349 ZFEÚ stanovuje osobitný prístup k najvzdialenejším regiónom v rámci štrukturálnych fondov a že z tohto dôvodu by sa všetky najvzdialenejšie regióny mali považovať za „najmenej rozvinuté regióny“. Európsky parlament si je vedomý kľúčovej a nezastupiteľnej úlohy členských štátov a vyzýva ich, aby v plnej miere dodržiavali podmienky, najmä pokiaľ ide o investície do oblastí patriacich do ich právomocí, s cieľom umožniť najlepšie využívanie európskych fondov a politik v najvzdialenejších regiónoch.

Pokiaľ ide o daňovú politiku, hospodársku súťaž, štátnu pomoc a spoločný trh, správa pripomína, že v článku 107 ods.3 Zmluvy o fungovaní Európskej únie sa stanovuje, že pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja najvzdialenejších regiónov, a to vzhľadom na ich štrukturálnu, hospodársku a sociálnu situáciu, môže byť považovaná za zlučiteľnú s vnútorným trhom, a že vzhľadom na odľahlosť a malé trhy nie sú výnimky z práva hospodárskej súťaže získané na tomto základe alebo na základe článku 349 ZFEÚ a článku 42 ZFEÚ schopné ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi ani narušiť vnútorný trh.

Parlament sa domnieva, že marže rastu sú stále veľmi široké, pokiaľ ide o prístup a efektívnu účasť najvzdialenejších regiónov na horizontálnych programoch pokrývajúcich najmä

výskum, životné prostredie, vzdelávanie, kultúru, dopravu, energetiku a telekomunikácie. V správe sa žiada, aby sa vymedzili podmienky prístupu osobitné pre najvzdialenejšie regióny, a to s cieľom podporiť ich účasť, pričom obsahuje výzvu Komisii, aby na tento účel vychádzala z článku 349. V správe sa takisto požaduje účinná integrácia najvzdialenejších regiónov do transeurópskych sietí v sektoroch dopravy, energetiky a telekomunikácií. Ide o integráciu, ktorá sa v súčasnosti uplatňuje len veľmi málo. Pokiaľ ide o životné prostredie, Parlament sa domnieva, že už nastal čas konsolidovať vykonávané prípravné programy, reálne integrovať francúzske najvzdialenejšie regióny do európskych programov na ochranu prírody a posúdiť konkrétne možnosti uplatniť program Natura 2000 na francúzske najvzdialenejšie regióny. Spravodajca takisto berie na vedomie a zdôrazňuje, že všetky najvzdialenejšie regióny majú sopečné pôdy a že v tom zmysle spolu s ostatnými vulkanickými územiami v Európe existuje európsky potenciál, ktorý treba využiť.

Podnet pre nové hospodárstvo najvzdialenejších regiónov musí byť zelený ako ich mimoriadna biodiverzita a modrý ako ich oceány.

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o podpore súdržnosti a rozvoja v najvzdialenejších regiónoch EÚ: vykonávanie článku 349 ZFEÚ

(2016/2250(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na článok 52 Zmluvy o Európskej únii (Zmluvy o EÚ), kde sa v prvom odseku stanovuje, že zmluvy sa uplatňujú na členské štáty, a v druhom odseku, že územná pôsobnosť zmlúv je upresnená v článku 355 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ),
- so zreteľom na článok 355 prvý pododsek bod 1 ZFEÚ zmenený rozhodnutím Európskej rady z 29. októbra 2010 o zmene štatútu ostrova Svätý Bartolomej vo vzťahu k Európskej únii (2010/718/EÚ) a rozhodnutím z 11. júla 2012, ktorým sa mení a dopĺňa štatút Mayotte vo vzťahu k Európskej únii (2012/419), v ktorom sa určuje, že ustanovenia zmlúv sa v súlade s článkom 349 ZFEÚ vzťahujú na najvzdialenejšie regióny,
- so zreteľom na článok 349 ZFEÚ, v ktorom sa uznáva osobitné postavenie najvzdialenejších regiónov a stanovuje sa, že sa prijímú „osobitné opatrenia na stanovenie podmienok na uplatnenie zmlúv a spoločných politík na uvedených územiach“, ktoré sa vzťahujú najmä a nielen „na colnú a obchodnú politiku, daňovú politiku, voľné zóny, poľnohospodársku a politiku rybného hospodárstva, na podmienky zásobovania surovinami a základným spotrebným tovarom, štátnu pomoc a podmienky prístupu k štrukturálnym fondom a horizontálnym programom Únie“,
- so zreteľom na článok 107 odsek 3 písm. a) ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja najvzdialenejších regiónov môže byť zlučiteľná s vnútorným trhom,
- so zreteľom na hlavu XVIII ZFEÚ, ktorá stanovuje cieľ hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti a vymedzuje štrukturálne finančné nástroje na jej dosiahnutie,
- so zreteľom na článok 7 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje, že Únia zabezpečuje vzájomný súlad medzi jednotlivými politikami a opatreniami, zohľadňujúc všetky svoje ciele a podriaďujúc sa zásade prenesenia právomocí,
- so zreteľom na všetky oznámenia Európskej komisie o najvzdialenejších regiónoch,
- so zreteľom na svoje uznesenia o najvzdialenejších regiónoch, najmä na správu Nuna Teixeira z 29. marca 2012 o úlohe politiky súdržnosti v najvzdialenejších regiónoch Európskej únie v súvislosti so stratégiou Európa 2020 a na správu Younouse Omarjeeho z 26. februára 2014 o optimalizácii rozvoja potenciálu najvzdialenejších regiónov vytváraním súčinnosti medzi štrukturálnymi fondmi a ostatnými programami EÚ¹,

¹ Prijaté texty, P7_TA(2014)0133.

- so zreteľom na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie z 15. decembra 2015¹,
 - so zreteľom na správu Komisie o vykonávaní systému osobitných opatrení v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov Únie (POSEI) z 15. decembra 2016 (COM(2016)0797),
 - so zreteľom na oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov o modernizácii štátnej pomoci EÚ (MŠP) (COM(2012)0209),
 - so zreteľom na memorandum podpísané najvzdialenejšími regiónmi v Cayenne (5. marca 1999), doplnené spoločným memorandum Španielska, Francúzska, Portugalska a najvzdialenejších regiónov podpísaným v máji 2010, v ktorom sa stanovuje, že EÚ by mala podporovať trvalo udržateľný rozvoj najvzdialenejších regiónov využívaním mnohých prírodných a kultúrnych predností najvzdialenejších regiónov a zároveň presadzovaním zásad rovnakých príležitostí, partnerstva, proporcionality a súladu s politikami EÚ,
 - so zreteľom na záverečné vyhlásenie XXI. konferencie predsedov najvzdialenejších regiónov Európskej únie a spoločné memorandum najvzdialenejších regiónov podpísané pri príležitosti štvrtého fóra najvzdialenejších regiónov Únie, ktoré sa konalo 30. a 31. marca 2017 v Bruseli,
 - so zreteľom na nariadenie Komisie (EÚ) č. 651/2014 zo 17. júna 2014 o vyhlásení určitých kategórií pomoci za zlučiteľné s vnútorným trhom podľa článkov 107 a 108 zmluvy²,
 - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku, ako aj na článok 1 ods. 1 písm. e) rozhodnutia Konferencie predsedov z 12. decembra 2002 o postupe schvaľovania vypracovania iniciatívnych správ a na prílohu 3 k tomuto rozhodnutiu,
 - so zreteľom na správu Výboru pre regionálny rozvoj a stanovisko Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A8-0226/2017),
- A. keďže v článku 349 ZFEÚ sa uznáva osobitná hospodárska a sociálna situácia najvzdialenejších regiónov, zhoršená zo štrukturálneho hľadiska faktormi (odľahlosť, ostrovná poloha, malá rozloha, náročné topografické a klimatické podmienky, závislosť od malého množstva výrobkov), ktorých nemennosť a kombinácia závažne obmedzujú ich rozvoj;
- B. keďže Súdny dvor (veľká komora) vo svojom zásadnom rozsudku z 15. decembra 2015 podal dôkladný výklad článku 349 ZFEÚ;
- C. keďže v tomto rozsudku Súdny dvor potvrdzuje najmä to, že akty, ktorých cieľom je zaviesť osobitné opatrenia pre najvzdialenejšie regióny, sa môžu prijať na právnom základe článku 349, keďže tento právny základ umožňuje odchýliť sa jednak od primárnych, ale aj sekundárnych právnych predpisov a keďže zoznam oblastí, na ktoré

¹ Rozsudok Súdneho dvora z 15. decembra 2016, Parlament a Komisia/Rada, C-132/14 až C-136/14, ECLI:EU:C:2015:813.

² Ú. v. EÚ L 187, 26.6.2014, s. 1.

sa znenie článku 349 vzťahuje, nie je úplný, lebo „autori ZFEÚ nemali v úmysle stanoviť taxatívny výpočet druhov opatrení, ktoré možno prijať na základe tohto článku“.

- D. keďže na účely uplatňovania európskych zmlúv na najvzdialenejšie regióny sú článok 52 Zmluvy o EÚ a články 349 a 355 ZFEÚ prepojené, a keďže podľa článku 355 prvého pododseku bodu 1 ZFEÚ sa ustanovenia zmlúv uplatňujú na najvzdialenejšie regióny podľa článku 349 a keďže tento odkaz „na zmluvy“ zahŕňa sekundárne právne predpisy;
- E. keďže článok 349 ZFEÚ treba vykladať v spojení s ďalšími článkami zmluvy, najmä s článkom 7, v ktorom sa stanovuje, že „Únia zabezpečuje vzájomný súlad medzi svojimi politikami a činnosťami, zohľadňujúc všetky svoje ciele“;
- F. keďže zásady rovnosti a nediskriminácie odôvodňujú odlišné zaobchádzanie v prípade rozličných situácií s cieľom umožniť in fine rovnosť pri uplatňovaní európskeho práva;
- G. keďže cieľom článku 349 ZFEÚ je zabezpečiť rozvoj najvzdialenejších regiónov, ich zaradenie tak do európskeho priestoru, ako aj do ich vlastného geografického priestoru a umožniť im využívať výhody plynúce z európskych politík a v prípade potreby z osobitných opatrení prispôbených ich realite a potrebám;
- H. keďže najvzdialenejšie regióny majú popredné postavenie z geostrategického hľadiska a v oblasti výskumu týkajúceho sa zmeny klímy a biodiverzity;
- I. keďže podľa odhadov Európskej komisie modré hospodárstvo EÚ zabezpečuje takmer 5,4 milióna pracovných miest a hrubú pridanú hodnotu vo výške približne 500 miliárd EUR ročne;
 - 1. pripomína, že článkom 7 Zmluvy o EÚ sa Komisii zveruje úloha strážkyne zmlúv; pripomína, že najvzdialenejšie regióny sú plne začlenené do Európskej únie a podliehajú jej právnemu poriadku, pričom ich osobitná situácia je uznaná v zmluvách, a najmä v článku 349 ZFEÚ, v ktorom sa stanovuje zásada a právo prispôbenia týkajúce sa rozličných politík Únie;
 - 2. zdôrazňuje, že hoci najväčšia nevýhoda, ktorej čelia najvzdialenejšie regióny, je geografická vzdialenosť od Únie, môžu využívať aj viacero významných výhod, ako je potenciál rozvoja činností týkajúcich sa cestovného ruchu, modrý rast, využívanie značných zdrojov obnoviteľnej energie, rozvoj obehového hospodárstva, ako aj zhodnotenie ich bohatého prírodného dedičstva a obrovskej biodiverzity;
 - 3. domnieva sa, že článok 349 ZFEÚ sa využíval obmedzeným spôsobom a že by sa mohol vykladať aj novátorskejším a pozitívnejším spôsobom, najmä s cieľom vytvárať programy ad hoc a nové osobitné politiky vychádzajúce z predností najvzdialenejších regiónov, a to s cieľom poskytnúť im prostriedky na ich využívanie, najmä v oblastiach ako sú obnoviteľné zdroje energie, modrý rast, výskum a vývoj, udržateľný cestovný ruch, ochrana biodiverzity a prispôbovanie sa zmene klímy; v tejto súvislosti pripomína úlohu, ktorú zohráva Únia s cieľom umožniť najvzdialenejším regiónom prekonať ich problémy a stavať na ich prednostiach, no zároveň zdôrazňuje, že je potrebné, aby príslušné členské štáty prevzali väčšiu zodpovednosť, pokiaľ ide o

využívanie nástrojov EÚ, z ktorých sa im môže poskytnúť podpora pri zabezpečovaní udržateľného rozvoja ich najvzdialenejších regiónov;

Súčasný stav v oblasti vykonávania článku 349 ZFEÚ

4. vyjadruje znepokojenie nad skutočnosťou, že články zmluvy týkajúce sa najvzdialenejších regiónov sa doteraz neuplatňovali v čo najväčšej miere, čo obmedzovalo schopnosť týchto regiónov naplno využívať príslušnosť k Únii a zvyšovať ich konkurencieschopnosť v príslušných zemepisných oblastiach;
5. domnieva sa, že rozšírené uplatňovanie článku 349 ZFEÚ by podporilo lepšie začlenenie najvzdialenejších regiónov do Únie, ako aj ich rozvoj a ich vlastný potenciál, a to pri plnom zohľadnení ich osobitostí a štrukturálnych prekážok, ale aj ich predností;
6. pripomína politickú vôľu zákonodarcov pri zostavovaní článku 229 druhého pododseku (neskôr článku 349 ZFEÚ) zaviesť globálnu stratégiu opierajúcu sa o osobitné opatrenia v rámci rozličných politík a nástrojov;
7. pripomína, že program osobitných alternatív pre odlahlosť a ostrovný charakter (POSEI) je program, v ktorom sa v plnej miere zohľadňujú osobitosti najvzdialenejších regiónov vďaka samostatnému nariadeniu vychádzajúcemu z článku 349 ZFEÚ, ako aj z článku 42 prvého pododseku a článku 43 ods. 2, v ktorom sa uznáva dvojité príslušnosti najvzdialenejších regiónov k Únii a úplného prispôsobenia spoločnej európskej politiky realite najvzdialenejších regiónov, a že je kľúčové, aby sa v takomto programe pokračovalo a že by sa mali zväziť nové programy POSEI zamerané na ostatné politiky Únie;
8. domnieva sa, že úspech programu POSEI odôvodňuje skôr zachovanie osobitných ustanovení pre najvzdialenejšie regióny, a nie ich oslabenie začlenením do horizontálnych európskych programov;
9. konštatuje, že Európska komisia prijala niekoľko oznámení o najvzdialenejších regiónoch; vyjadruje poľutovanie nad tým, že rôzne európske stratégie pre najvzdialenejšie regióny sa zatiaľ implementovali a realizovali len čiastočne;
10. vyzýva teraz Komisiu, aby navrhla akčný plán prípadne spolu s legislatívnymi iniciatívami, vďaka ktorým bude možné vykonávať jednotnú a účinnú stratégiu voči najvzdialenejším regiónom, v rámci ktorej sa naplno zužitkujú možnosti ponúkané článkom 349 ZFEÚ, najmä pokiaľ ide o tvorbu osobitných programov a politík v oblasti inovácií a dlhodobých investícií prispôbených ich potrebám v rámci udržateľného rozvoja; trvá na tom, že je nevyhnutné pracovať v úzkej spolupráci s regionálnymi orgánmi najvzdialenejších regiónov a zainteresovanými stranami; vyzýva preto inštitúcie EÚ, aby spolu s regionálnymi orgánmi najvzdialenejších regiónov otvorili novú kapitolu vo vzťahoch EÚ – najvzdialenejšie regióny;
11. víta prácu Komisie na obnovení stratégie pre najvzdialenejšie regióny, ktorá sa prijme najneskôr na konci roka 2017; vyzýva Komisiu, aby zahrnula do svojej stratégie podrobný prístup k najvzdialenejším regiónom, ako aj strategické rámce zamerané na investičné potreby spolu s jasnými, dosiahnuteľnými a hodnotiteľnými cieľmi; nabáda Francúzsko, Španielsko a Portugalsko, aby vo väčšej miere podporovali svoje

najvzdialenejšie regióny;

12. pripomína, že v článku 349 ZFEÚ sa najvzdialenejším regiónom umožňuje disponovať časovo neobmedzenou a neklesajúcou prevádzkovou pomocou na základe zjednodušených postupov s cieľom kompenzovať dodatočné náklady, ktorým musia čeliť; pripomína, že tieto odchýlky sa týkajú finančných nástrojov Únie, ako aj štátnej pomoci;
13. trvá na potrebe zaručiť dlhodobý charakter mechanizmov, ustanovení a výnimiek zavedených s cieľom zaručiť stabilitu, ktorá podporuje štrukturálny rozvoj najvzdialenejších regiónov, pričom treba zohľadniť vykonané hodnotenia;
14. vyzýva Komisiu, aby zostavila presné hodnotenie prístupu k najvzdialenejším regiónom a preskúmala hospodársku a sociálnu situáciu každého z týchto regiónov s cieľom zabezpečiť lepšie dosahovanie cieľov politiky európskeho regionálneho rozvoja, najmä pokiaľ ide o dobehnutie zameškaného a udržateľný rozvoj, a to s cieľom umožniť najvzdialenejším regiónom priblížiť sa k priemerným úrovňam rozvoja v Európe;
15. vyzýva Komisiu, aby posilnila koordináciu medzi svojimi rozličnými generálnymi riaditeľstvami, pokiaľ ide o problematiku, ktoré zaujímajú najvzdialenejšie regióny, s cieľom zabezpečiť vhodné riešenie problematik najvzdialenejších regiónov v európskych politikách a stratégiách; v tejto súvislosti zdôrazňuje rozhodujúcu úlohu generálneho sekretariátu na zabezpečenie správneho uplatňovania článku 349 ZFEÚ vzhľadom na to, že prispôsobenie politík Európskej únie osobitostiam najvzdialenejších regiónov si vyžaduje, aby sa rozhodnutia prijímali na najvyššej politickej úrovni;

Poľnohospodárska politika

16. víta nedávnu správu Komisie¹, v ktorej sa uvádza, že celková výkonnosť programov POSEI (2006 – 2014) je pozitívna, vyjadruje sa domnienka, že tento program sa javí ako zásadne dôležitý z hľadiska zachovania produkcie v najvzdialenejších regiónoch a zodpovedá novým cieľom spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), a odporúča sa, aby súčasné základné nariadenie zostalo v platnosti, ale s prihliadnutím na to, že bude potrebná úprava rozpočtu v dôsledku nadobudnutia platnosti dohôd o voľnom obchode, ktoré budú mať vplyv na produkciu v najvzdialenejších regiónoch alebo pri nich hrozí, že by na ňu mohli mať závažný vplyv;
17. domnieva sa, že program POSEI sa od svojho vytvorenia stretol so skutočným úspechom;
18. podporuje závery uvedené v správe, v ktorej sa požaduje posilnenie prvej konfigurácie programu POSEI zvýraznením osobitnej pomoci pre osobnú a nákladnú dopravu s cieľom odvrátiť hroziace zrušenie poľnohospodárskej produkcie a negatívne dôsledky, ktoré by to prinieslo pre zamestnanosť, životné prostredie a územný rozmer najvzdialenejších regiónov;
19. domnieva sa, že je nevyhnutné poskytovať lepšiu podporu diverzifikácie produkcie v

¹ Správa Komisie o vykonávaní systému osobitných opatrení v oblasti poľnohospodárstva v prospech najvzdialenejších regiónov (POSEI) z 15. decembra 2016 (COM(2016)0797).

najvzdialenejších regiónoch a zaviesť opatrenia zamerané na riešenie kríz na trhoch, ktorým čelia niektoré odvetvia, najmä v oblasti paradajok a dobytká, a na uľahčenie rozvoja malej produkcie, ako sú napríklad mliečne výrobky;

20. pripomína, že postupné reformy spoločnej organizácie poľnohospodárskych trhov (SOT) dostatočne nezohľadnili osobitosti najvzdialenejších regiónov a požaduje, aby sa v budúcnosti zohľadňovali lepšie;
21. konštatuje, že rušenie kvót a garantovaných cien, ktoré naštartovala reforma SOT s cukrom v roku 2005, poškodzuje výrobcov trstinového cukru v najvzdialenejších regiónoch; trvá na tom, že je potrebné zachovať súbor osobitných ustanovení zavedených v rámci článku 349 ZFEÚ s cieľom umožniť udržateľnú konkurencieschopnosť tohto odvetvia; žiada, aby sa zriadil mechanizmus podpory pestovateľov trstiny v prípade poklesu cien cukru na svetovom trhu;
22. vyzýva Komisiu, aby brala na vedomie rozhodujúci význam výroby mlieka na Azorských ostrovoch a zachovala podporu výrobcov a stanovila dodatočné opatrenia pre prípad krízy na trhu;
23. pripomína, že produkcia banánov zohráva dôležitú úlohu v sociálno-hospodárskej štruktúre niektorých najvzdialenejších regiónov; vyzýva preto na zachovanie a prípadne zvýšenie podpory producentom;
24. vyzýva Komisiu, aby vo svojich nástrojoch riadenia a odhaľovania kríz na trhoch v rozličných poľnohospodárskych sektoroch, napr. v sektore banánov, cukru, rumu, rybolovu či mlieka so strediskom pre monitorovanie trhu s mliekom, zaviedla jasné vymedzenie krízy na trhu v najvzdialenejších regiónoch a aby prispôsobila svoje ukazovatele realite v týchto regiónoch;
25. bezodkladne žiada Komisiu, aby zväžila osobitné finančné príspevky pre najvzdialenejšie regióny v prípade, že sa poskytne mimoriadna a núdzová pomoc poľnohospodárskemu odvetviu v dôsledku závažných kríz na trhu;
26. vyjadruje poľutovanie nad tým, že rozdielny režim ekologickej certifikácie medzi tretími krajinami a členským štátom EÚ vytvára narušenie hospodárskej súťaže na tomto trhu na úkor európskych výrobcov pôsobiacich v najvzdialenejších regiónoch, ako aj európskych spotrebiteľov, ktorí majú mylnú predstavu o skutočných podmienkach produkcie týchto produktov; v rámci prebiehajúcich rokovaní o budúcich európskych normách v oblasti výroby a označovania ekologických výrobkov preto vyzýva na nahradenie zhody systémom rovnocennosti, ktorý je v súčasnosti v platnosti, s cieľom zabezpečiť spravodlivú hospodársku súťaž medzi najvzdialenejšími regiónmi a tretími krajinami;
27. odhaduje, že na základe článku 349 ZFEÚ je nevyhnutné prijať právny rámec pre výrobky s ekologickou značkou a právny rámec pre sanitárnu a fytosanitárnu oblasť, v ktorých sa zohľadnia charakteristiky poľnohospodárstva najvzdialenejších regiónov v tropickej oblasti;
28. vyzýva Európsku komisiu, aby nabádala poľnohospodárov najvzdialenejších regiónov, aby propagovali svoje vysokokvalitné výrobky podporovaním využívania loga

najvzdialenejších regiónov, ako aj ďalších foriem certifikácie kvality;

29. zdôrazňuje, že diferenciácia a špecializácia výrobkov môže povzbudiť a podporiť miestnu výrobu, spracovanie a odbyt potravín, a tým znižovať existujúce rozdiely medzi najvzdialenejšími regiónmi a ostatnými regiónmi EÚ;
30. v súvislosti so súdržnosťou politík zdôrazňuje, že úsilie, ktoré najvzdialenejšie regióny vyvíjajú v oblasti modernizácie a posilnenia konkurencieschopnosti svojich odvetví, sa nemôže spochybňovať dohodami o voľnom obchode podpísanými medzi Úniou a tretími krajinami;

Obchodná politika Európskej únie

31. pripomína, že v článku 207 ods. 3 ZFEÚ sa stanovuje, že dohody prerokúvané s tretími krajinami musia byť v súlade s vnútornými politikami a predpismi Únie;
32. konštatuje, že v dôsledku znásobenia obchodných dohôd s tretími krajinami, medzi ktorými sú najväčší producenti banánov a cukru na svete, sa mení rozdelenie trhu, vytvára sa tlak na cenu a ohrozuje sa konkurencieschopnosť producentov týchto tovarov v rámci Spoločenstva;
33. preto sa domnieva, že obchodná politika Únie by nemala ohrozovať odvetvia najvzdialenejších regiónov, keďže zohrávajú dôležitú úlohu na hospodárskej, sociálnej a environmentálnej úrovni;
34. vyzýva k tomu, aby sa v rámci obchodných rokovaní vedených Úniou odteraz náležite zohľadňovali osobitosti a citlivé výrobky najvzdialenejších regiónov, najmä banány, cukor, rum, paradajky alebo produkty rybolovu;
35. vyzýva Komisiu a členské štáty, aby pozorne a obozretne hájili záujmy najvzdialenejších regiónov v rokovaníach o brexite;
36. naliehavo vyzýva Komisiu, aby v súlade so záväzkom uvedeným v jej oznámení z 20. júna 2012 „predložiť návrhy týkajúce sa obchodných dohôd, ako sú dohody o hospodárskom partnerstve, s posúdeniami vplyvu, ktoré by mali v prípade potreby zohľadňovať rozmer veľkej vzdialenosti“ a aby tieto opatrenia zahŕňali vplyvy na úrovni životného prostredia, sociálneho, hospodárskeho a územného vplyvu na najvzdialenejšie regióny; žiada, aby sa v týchto posúdeniach vplyvu zmerali aj kumulatívne účinky obchodných dohôd na najvzdialenejšie regióny;
37. vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa doteraz neuskutočnilo žiadne posúdenie dôsledkov dohôd o voľnom obchode v poľnohospodárstve najvzdialenejších regiónov; rovnako vyjadruje poľutovanie aj nad tým, že najvzdialenejšie regióny sa nezohľadnili v správe Európskej komisie o kumulovaných vplyvoch obchodných dohôd z 15. decembra 2016, a to v rozpore s regulačnými ustanoveniami stanovenými v programe POSEI;
38. požaduje, aby sa v obchodných politikách Únie zohľadnili konkurenčné nevýhody najvzdialenejších regiónov; požaduje prípadné zachovanie colných a necolných prekážok nevyhnutných na ochranu výrobkov v najvzdialenejších regiónoch a účinné uplatňovanie ochranných doložiek a mechanizmov stabilizácie v prípade, že by

ovplyvňovali výrobky najvzdialenejších regiónov alebo by hrozilo, že by ich mohli závažným spôsobom ovplyvniť;

39. zdôrazňuje obmedzenia zásady rovnocennosti, najmä v prípade produktov ekologického poľnohospodárstva, ktorá umožňuje, aby sa do Európskej únie dostali produkty z tretích krajín, ktoré nie sú plne v súlade s európskymi požiadavkami; vyzýva na bezodkladné uplatňovanie zásady zhody a posilnenie kontrolných opatrení;
40. nabáda na podporu úlohy najvzdialenejších regiónov vo vonkajšej politike Európskej únie vo vzťahu k ich susedným krajinám s cieľom posilniť jej vonkajšiu politiku v oblasti boja proti chudobe, environmentálnej udržateľnosti, posilnenia demokracie, vzájomnej kultúrnej výmeny a rodovej rovnosti;

Udržateľná námorná politika, rybárstvo a modrý rast

41. pripomína, že v článku 349 ZFEÚ sa stanovuje, že Komisia môže navrhnúť osobitné opatrenia pre najvzdialenejšie regióny aj v súvislosti s politikami v oblasti rybárstva;
42. žiada Komisiu, aby zvažila zaviesť systém podpory udržateľného rybolovu v najvzdialenejších regiónoch na základe článku 349 vzhľadom na výsledky dosiahnuté v poľnohospodárskom odvetví v rámci programu POSEI;
43. naliehavo vyzýva Európsku komisiu a Európsku radu, aby vykonala všetky odporúčania stanovené v uznesení Európskeho parlamentu z 27. apríla 2017 o riadení rybárskych flotíl v najvzdialenejších regiónoch;
44. vyzýva Úniu, aby si spolu s najvzdialenejšími regiónmi budovala postavenie svetovej námornej veľmoci;
45. zdôrazňuje, že tak bohatstvo, ktoré predstavujú oceány, ako aj súčasný a budúci technologický pokrok sú schopní vytvoriť bezprecedentné príležitosti na rast v najvzdialenejších regiónoch; domnieva sa, že udržateľný modrý rast je príležitosťou na zmiernenie štrukturálnych nerovností medzi najvzdialenejšími regiónmi a kontinentálnou Európou a že môže prispieť k tomu, aby sa najvzdialenejšie regióny stali budúcimi centrami európskej politiky;
46. pripomína, že vzhľadom na svoju polohu majú najvzdialenejšie regióny dôležité postavenie v rámci riadenia námorných záležitostí, riadenia pobrežných vôd, boja proti nezákonnému rybolovu a zlepšovania bezpečnosti dopravy;
47. nabáda Úniu, aby aj naďalej investovala do oblasti morí a oceánov, najmä vo vzťahu k najvzdialenejším regiónom, s cieľom zabezpečiť udržateľný a účinný hospodársky rozvoj ich výhradných hospodárskych zón;
48. víta štúdiu o potenciáli udržateľného modrého rastu v najvzdialenejších regiónoch, ktorú nechala vypracovať Komisia, a dôrazne vyzýva na začatie skutočného európskeho programu určeného pre najvzdialenejšie regióny, ktorý sa zameria aj na riešenie výziev v oblasti potravinovej bezpečnosti morského a námorného výskumu a biohospodárstva; zdôrazňuje však, že niektoré činnosti, napríklad podmorská ťažba ropy a zemného plynu či prieskum nerastných surovín z hlbokomorských ložísk, môžu mať závažný

vplyv na citlivé morské oblasti a rušiť morské druhy a zraniteľné ekosystémy;

49. pripomína význam chránených morských oblastí v najvzdialenejších regiónoch;

Politika súdržnosti

50. pripomína, že v článku 349 ZFEÚ sa stanovuje osobitný prístup najvzdialenejších regiónov k štrukturálnym fondom, a preto by mali byť všetky najvzdialenejšie regióny považované za „najmenej rozvinuté regióny“; vyslovuje uznanie Komisii a víta jej opatrenia v prospech najvzdialenejších regiónov v rámci súboru štyroch oznámení o najvzdialenejších regiónoch (z rokov 2004, 2007, 2008 a 2012); zdôrazňuje význam finančnej podpory EÚ pre všetky najvzdialenejšie regióny, ktorej výška na roky 2014 – 2020 dosahuje 13 miliárd EUR;
51. opätovne pripomína, že politika súdržnosti musí aj naďalej zostať jedným z hlavných nástrojov európskej činnosti po roku 2020, najmä pokiaľ ide o najvzdialenejšie regióny, v ktorých sú stále zreteľné regionálne rozdiely;
52. vzhľadom na zásadu subsidiarity a povinnosti, ktoré prislúchajú členským štátom, ich vyzýva, aby v plnej miere vytvorili predpoklady, najmä pokiaľ ide o investície do oblastí patriacich do ich právomoci, s cieľom umožniť lepšie vykonávanie európskych fondov a politík v najvzdialenejších regiónoch;
53. domnieva sa, že v nasledujúcom programovom období by sa mala zväziť väčšia flexibilita v rámci tematického zamerania v prípade najvzdialenejších regiónov v súvislosti s vymedzením niektorých z ich prioritných osí, pokiaľ ide o použitie štrukturálnych fondov, ak ide o udržateľný rozvoj; žiada o zachovanie rozpočtových dotácií pridelených najvzdialenejším regiónom, kompenzáciu dodatočných nákladov a zachovanie všetkých výnimočných riadne odôvodnených opatrení určených na kompenzáciu ich štrukturálnych znevýhodnení;
54. požaduje, aby sa v rámci budúceho viacročného finančného rámca (VFR) dôsledne uplatňovali kritériá stanovené vo všeobecnom nariadení o fondoch na pridelenie finančných prostriedkov;
55. pripomína spoločný cieľ dvojitej integrácie najvzdialenejších regiónov; vyzýva na prehĺbenie a sfunkčnenie všetkých mechanizmov cezhraničnej spolupráce medzi najvzdialenejšími regiónmi, zámorskými krajinami a územiami (ZKÚ) a tretími krajinami, ktoré patria do ich zemepisnej oblasti, najmä zachovaním a zdokonaľovaním súčinnosti právnych a finančných ustanovení nariadení o ERF a EFRR;
56. zdôrazňuje význam prispôbenia stratégií európskej územnej spolupráce s cieľom znížiť nepriaznivé účinky pre regióny v dôsledku ich charakteristiky spočívajúcej vo veľkej odľahlosti a podporiť spoluprácu;
57. odporúča, aby sa venovala väčšia pozornosť vykonávaniu Európskeho fondu pre strategické investície (EFSI) v najvzdialenejších regiónoch a v najmenej rozvinutých a najizolovanejších regiónoch;
58. vzhľadom na mieru nezamestnanosti mládeže v najvzdialenejších regiónoch pripomína

potrebu posilniť opatrenia Únie na podporu a odbornú prípravu mládeže v týchto regiónoch, najmä prostredníctvom iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí;

59. pripomína, že najdôležitejší fond pre vzdelávanie a zamestnanosť je Európsky sociálny fond (ESF); vyzýva Komisiu, aby v dôsledku štrukturálneho charakteru a kritických mier nezamestnanosti v najvzdialenejších regiónoch a na základe článku 349 ZFEÚ, v ktorom sa najvzdialenejším regiónom uznáva právo na osobitný prístup k štrukturálnym fondom, vyčlenila dodatočné finančné príspevky v rámci ESF na podporu zamestnateľnosti, mobility a vzdelávania v najvzdialenejších regiónoch;
60. zdôrazňuje význam nepretržitej podpory výskumných a inovačných stratégií pre inteligentnú špecializáciu (RIS3) v najvzdialenejších regiónoch ako kľúčového prvku vykonávania politiky súdržnosti;
61. pripomína význam nástrojov miestneho rozvoja, ako je miestny rozvoj vedený komunitou a integrovaná územná investícia (IUI), ktoré sú prístupmi zdola nahor umožňujúcimi riešiť miestne štrukturálne problémy a podporovať zároveň osvojovanie miestnymi samosprávami; preto vyzýva Komisiu a príslušné členské štáty, aby preskúmali spôsoby posilnenia využívania miestneho rozvoja vedeného komunitou, ktorý môže byť flexibilnou a inovatívnou odpoveďou na potrebu prispôbenia vyjadrenú najvzdialenejšími regiónmi;
62. zdôrazňuje, že je potrebné zohľadňovať demografické zmeny v najvzdialenejších regiónoch ako určujúci faktor pri vymedzovaní politik určených pre tieto regióny, a to najmä v oblasti vzdelávania, odbornej prípravy a zamestnanosti;

Politika hospodárskej súťaže a štátnej pomoci

63. pripomína, že v článku 349 ZFEÚ sa stanovuje, že Komisia môže navrhnúť osobitné opatrenia pre najvzdialenejšie regióny, najmä čo sa týka colných a obchodných politík, daňovej politiky, slobodných pásiem, podmienok zásobovania surovinami a základným spotrebným tovarom a štátnej pomoci;
64. okrem toho pripomína, že v článku 107 ods. 3 ZFEÚ sa stanovuje, že pomoc na podporu hospodárskeho rozvoja najvzdialenejších regiónov s ohľadom na ich štrukturálnu, hospodársku a sociálnu situáciu sa môže považovať za zlučiteľnú s vnútorným trhom;
65. vyzýva Komisiu, aby sa v usmerneniach o regionálnej štátnej pomoci a režime všeobecného nariadenia o skupinových výnimkách vo väčšej miere opierala o článok 107 ods. 3 písm. a) a o článok 349 ZFEÚ s cieľom prispievať k hospodárskemu a sociálnemu rozvoju najvzdialenejších regiónov a zameriavať sa na lepšie zohľadnenie najvzdialenejších regiónov;
66. zdôrazňuje, že vzhľadom na odľahlosť a obmedzenosť ich trhov nemôže posilnenie výnimiek z práva v oblasti hospodárskej súťaže v dôsledku uplatňovania článku 349 ZFEÚ a článku 42 ZFEÚ ovplyvniť obchod medzi členskými štátmi ani destabilizovať vnútorný trh;
67. vyjadruje poľutovanie nad tým, že počiatočné návrhy na zjednodušenie všeobecného

nariadenia o skupinových výnimkách a usmernení o regionálnej štátnej pomoci sa už od začiatku nezamerali na úpravu pravidiel pre najvzdialenejšie regióny s cieľom účinným spôsobom zabezpečiť hospodársky a sociálny rozvoj najvzdialenejších regiónov;

68. vyzýva Komisiu, aby posilnila svoje opatrenia v boji proti veľkým monopolom v najvzdialenejších regiónoch, ktoré prispievajú k zvyšovaniu životných nákladov miestneho obyvateľstva, a to najmä v oblastiach dovozu, ktoré konkurujú rozvoju miestneho hospodárstva, energetiky, dopravy a telekomunikácií;
69. žiada Komisiu, aby predĺžila po roku 2020 daňové výnimky pre najvzdialenejšie regióny na základe dôkladného zhodnotenia ich situácie, a zároveň by sa malo pokročiť smerom k spravodlivým a účinným daňovým systémom a k posilneniu boja proti daňovým podvodom v EÚ a v tretích krajinách;
70. varuje pred obchodnými praktikami, ako sú trhy na vývoz prebytkov za nízke ceny, ktoré môžu destabilizovať ostrovné mikrotrhy miestnych ekonomík;

Výskum, životné prostredie, doprava, energetika a telekomunikácie

71. pripomína, že v článku 349 ZFEÚ sa stanovuje, že Komisia môže navrhnúť osobitné opatrenia pre najvzdialenejšie regióny aj v súvislosti s ich podmienkami prístupu k horizontálnym programom Únie;
72. domnieva sa, že v horizontálnych programoch Únie by sa mali stanoviť podmienky osobitného prístupu pre najvzdialenejšie regióny s cieľom zaistiť efektívnu účasť a zaistiť, aby prednosti týchto regiónov sa mohli zhodnotiť, najmä v rámci programu Horizont 2020, LIFE +, COSME, Kreatívna Európa atď.;
73. žiada Komisiu, aby účinne začlenila najvzdialenejšie regióny do transeurópskych dopravných, energetických a telekomunikačných sietí;
74. pripomína, že udržateľná energetická sebestačnosť najvzdialenejších regiónov sa musí stať prioritou; zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny majú mnohé výhody, pokiaľ ide o rozvoj energie z obnoviteľných zdrojov, energetickú efektívnosť a obehové hospodárstvo;
75. poukazuje na značný potenciál stimulácie rozvoja výskumných a inovačných činností pre stabilný a udržateľný rast; vyzýva na optimalizáciu prístupu najvzdialenejších regiónov k EŠIF, aby sa lepšie prepojili ich univerzity, výskumné strediská a príslušné inovatívne podniky a prispieval by k tomu, aby sa z nich stali atraktívne územia, pričom by podporovali úzkejšie vzťahy medzi ľuďmi a inštitúciami nielen v rámci najvzdialenejších regiónov, ale aj s kontinentálnou Európou, ZKÚ a tretími krajinami;
76. pripomína ústrednú úlohu, ktorú v najvzdialenejších regiónoch zohrávajú malé a stredné podniky v oblasti hospodárskeho a sociálneho rozvoja; vyzýva preto Komisiu, aby lepšie zohľadnila situáciu najvzdialenejších regiónov v rámci programu COSME alebo programu Únie v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie (EaSI);
77. domnieva sa, že by sa mala vo väčšej miere podporovať výmena a spolupráca medzi najvzdialenejšími regiónmi a susednými tretími krajinami v oblasti výskumu a inovácií,

kultúry a vzdelávania, a to s cieľom podporovať ich regionálnu integráciu;

78. víta skutočnosť, že sa v rámci nového programu Erasmus+ podporuje mobilita študentov a mladých podnikateľov z najvzdialenejších regiónov, a to poskytovaním maximálnej výšky pomoci; žiada, aby sa podobné ustanovenia začlenili do programu Kreatívna Európa; želá si však, aby sa v rámci programu ERASMUS lepšie zohľadňovali spoločné charakteristiky najvzdialenejších regiónov, a to najmä podporovaním výmen medzi najvzdialenejšími regiónmi; vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek tomu, že sa v odôvodnení 37 nariadenia o ERASMUS+ stanovuje, že „pri vykonávaní programu by sa mali vziať do úvahy obmedzenia vyplývajúce z odľahlosti najvzdialenejších regiónov Únie a zámorských krajín alebo území“, výška príspevkov na mobilitu v rámci programu ERASMUS pre študentov príjemcov pochádzajúcich z najvzdialenejších regiónov je často nedostatočná v porovnaní so skutočnými nákladmi na cestovanie do kontinentálnej Európy;
79. vyzýva Komisiu, aby rozšírila nové ustanovenie o mobilite zamerané na mladých s názvom Move2Learn, Learn2Move aj na európskych občanov žijúcich v najvzdialenejších regiónoch a aby aj upravila výšku hradených nákladov na dopravné prostriedky podľa skutočných nákladov, ktoré vznikajú v dôsledku cestovania medzi najvzdialenejšími regiónmi a kontinentálnou Európou; víta rozhodnutie Komisie neobmedziť toto ustanovenie len na železničnú dopravu, čo by vylučovalo mladých ľudí pochádzajúcich zo zámorských území;
80. konštatuje, že program Natura 2000 nie je uplatniteľný na francúzske najvzdialenejšie regióny, pričom tieto majú mimoriadnu biologickú rozmanitosť, ktorú ohrozujú najmä dôsledky zmeny klímy; vyzýva teda na zriadenie osobitného mechanizmu na ochranu a kontinuitu prípravného opatrenia BEST, a to vytvorením udržateľného mechanizmu na financovanie projektov v oblasti biodiverzity, zhodnocovania ekosystémových služieb a adaptáciu na zmenu klímy v európskych zámorských územiach;
81. navrhuje vypracovať posúdenie vplyvu, pokiaľ ide o možnosti uplatňovania programu Natura 2000 na francúzske najvzdialenejšie regióny s cieľom vymedziť nástroje, ktoré budú čo najlepšie prispôsobené na ochranu biodiverzity a životného prostredia týchto regiónov;
82. pripomína, že v preskúmaní stratégie EÚ v oblasti biodiverzity v polovici trvania, ktoré Komisia uverejnila v októbri 2015 a ktoré uviedol Európsky dvor audítorov v osobitnej správe č. 01/2017, sa dospelo k záveru, že hoci sa od roku 2011 dosiahol výrazný pokrok pri vykonávaní opatrení v rámci cieľa 1, najdôležitejšími výzvami zostali dokončenie morskej zložky sústavy Natura 2000, ako aj zabezpečenie účinného riadenia lokalít sústavy Natura 2000 a financií potrebných na podporu sústavy Natura 2000, čo sú dva dôležité faktory pre najvzdialenejšie regióny;
83. pripomína, že Európsky dvor audítorov sa v osobitnej správe č. 1/2017 domnieva, že je potrebný výrazný pokrok zo strany členských štátov a viac úsilia zo strany Komisie, aby sa lepšie prispievalo k dosahovaniu ambiciózných cieľov stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020;
84. pripomína, že Európsky dvor audítorov sa v osobitnej správe z januára 2017 domnieva, že „na vytvorenie sústavy Natura 2000 s plným využitím jej potenciálu je potrebné

väčšie úsilie“;

85. opätovne pripomína úlohu, ktorú nevyhnutne zohráva zlepšenie internetového pripojenia v rámci územnej súdržnosti a pri podpore rovnosti príležitostí, vytváraní pracovných miest a zlepšovaní životných podmienok obyvateľov najvzdialenejších regiónov;
86. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zohľadnila osobitosti najvzdialenejších regiónov pri riešení otázok súvisiacich s pokrytím digitálnej siete;
87. vyzýva na vytvorenie osobitného programu typu POSEI v oblasti dopravy s cieľom podporiť územnú, sociálnu a hospodársku súdržnosť týchto regiónov a znížiť dôsledky ostrovného charakteru a dvojitého ostrovného charakteru niektorých najvzdialenejších regiónov; zdôrazňuje, že v rámci tohto programu by sa mala zaviesť podpora dopravy osôb a tovaru medzi najvzdialenejšími regiónmi a kontinentálnou Európou v rámci samotných najvzdialenejších regiónov a medzi blízkymi najvzdialenejšími regiónmi, ako sú napríklad Azory, Madeira a Kanárske ostrovy; zdôrazňuje, že tento program by mal takisto podporovať obchod medzi týmito regiónmi;
88. zdôrazňuje, že najvzdialenejšie regióny sa považujú za popredné turistické regióny a že je nevyhnutné investovať do kvalitnej dopravnej siete za dostupné ceny, a to najmä pokiaľ ide o vnútorný trh;
89. požaduje, aby sa Európska únia rozhodujúcim spôsobom zasadila o internacionalizáciu dostupnosti najvzdialenejších regiónov prostredníctvom infraštruktúry a dopravných trás určených na prepojenie týchto regiónov s kontinentálnou Európou, susednými tretími krajinami a zvyškom sveta;
90. požaduje, aby sa v najvzdialenejších regiónoch využívala skutočná európska priemyselná stratégia, vďaka ktorej sa vytvoria nepremiestniteľné pracovné miesta založené na schopnosti podnikov upevniť svoje miestne postavenie;
91. domnieva sa, že najvzdialenejšie regióny sa môžu stať privilegovaným priestorom na uplatňovanie pilotných projektov, pokiaľ ide o opatrenia, ktoré sa majú prierezovo vykonávať v rôznych členských štátoch;
92. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a členským štátom a ich regiónom, ako aj Výboru regiónov.

4.5.2017

STANOVISKO VÝBORU PRE POĽNOHOSPODÁRSTVO A ROZVOJ VIDIEKA

pre Výbor pre regionálny rozvoj

k podpore súdržnosti a rozvoja v najvzdialenejších regiónoch EÚ: vykonávanie článku 349 ZFEÚ
(2016/2250(INI))

Spravodajca výboru požiadaného o stanovisko: Ricardo Serrão Santos

NÁVRHY

Výbor pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka vyzýva Výbor pre regionálny rozvoj, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

- A. keďže v článku 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) sa uvádza, že Rada na návrh Komisie a po porade s Európskym parlamentom prijme osobitné opatrenia na stanovenie podmienok na uplatnenie zmlúv a spoločných politík v najvzdialenejších regiónoch s prihliadnutím na osobitné charakteristiky a obmedzenia (predovšetkým dodatočné náklady), ktorým tieto regióny čelia okrem iného v dôsledku ich odľahlosti, ostrovnej polohy, klimatických podmienok, malej rozlohy a hospodárskej závislosti od malého množstva výrobkov;
- B. keďže program osobitných alternatív pre odľahlosť a ostrovný charakter (POSEI) je kľúčovým nástrojom na uplatnenie článku 349 ZFEÚ v oblasti poľnohospodárstva, ktorý účinne prispieva k plneniu celkových cieľov spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), najmä k zabezpečeniu a udržaniu životaschopnej výroby potravín, podpore vyváženého regionálneho rozvoja a k udržateľnému riadeniu prírodných zdrojov;
- C. keďže pomoc poskytovaná najmä v rámci programu POSEI tvorí podstatnú časť príjmov farmárov, z čoho je zrejmé, aké dôležité sú takéto opatrenia z hľadiska zachovania životaschopnosti fariem a generovania zisku pre výrobcov;
- D. keďže existujú rôzne formy synergie medzi programom POSEI, politikou rozvoja vidieka EÚ a vnútroštátnymi systémami na podporu odborného vzdelávania, poskytovanie počiatočnej pomoci pre mladých farmárov, podnecovanie investícií a podporu produkcie;
- E. keďže program POSEI, vnútroštátne programy pomoci a ďalšie opatrenia SPP sú do značnej miery komplementárne, najmä v rámci dohôd jednotnej spoločnej organizácie trhov (SOT) o víne a o ovocí a zelenine, a tento fakt treba zdôrazniť;

- F. keďže tropické poľnohospodárske produkty z najvzdialenejších regiónov, najmä banány, čelia v rámci systému uznávania rovnocennosti s normami EÚ konkurencii lacných ekologicky pestovaných produktov z tretích krajín; keďže za súčasných platných právnych predpisov nie sú európski výrobcovia schopní založiť ekologickú výrobu;
- G. keďže trh v najvzdialenejších regiónoch nie je dostatočne veľký na to, aby spoločnosti motivoval k predkladaniu žiadostí o uvedenie špecifických výrobkov na ochranu proti škodcom či iných výrobkov na ochranu úrody na trh;
1. zdôrazňuje dôležitosť rozsudku Súdneho dvora Európskej únie z 15. decembra 2015, v ktorom sa článok 349 ZFEÚ určuje ako vhodný právny základ na prijímanie a úpravu legislatívnych opatrení Únie, čím sa konsoliduje štatút najvzdialenejších regiónov a potvrdzuje potreba prijímania špecifických prispôbených opatrení vo všetkých politikách Únie s cieľom zmierniť trvalé alebo dočasné, vnútorné alebo cyklické obmedzenia, ktorým sú tieto regióny vystavené, a tým umožniť, aby ich ekonomiky boli v hospodárskej súťaži rovnocenné so zvyškom Únie;
 2. zdôrazňuje, že poľnohospodársku činnosť treba podporovať na európskej úrovni, aby sa stimulovalo oživenie hospodárstva najvzdialenejších regiónov a vytvárali pracovné miesta, zachovala hospodárska a sociálna súdržnosť a využívanie územia v týchto regiónoch, ale zároveň sa zabezpečí ochrana životného prostredia, biodiverzity a ekologických a kultúrnych hodnôt; konštatuje, že tradičné exportné odvetvia (t. j. banány a cukor v prípade niektorých najvzdialenejších regiónov a mlieko a mäso v prípade Azorských ostrovov) sú zväčša dobre podporované, ale takzvané diverzifikačné odvetvia ako ovocie a zelenina a tiež živočíšna výroba zaostávajú aj napriek potenciálu, ktorý majú;
 3. zastáva názor, že program POSEI umožňuje rozvoj, diverzifikáciu a zachovanie poľnohospodárstva v najvzdialenejších regiónoch; poukazuje na správu Komisie o vykonávaní programu POSEI, ktorá bola uverejnená 15. decembra 2016 a v ktorej sa uvádza, že program POSEI prispieva k plneniu cieľov SPP a že potenciál súčasných opatrení a nástrojov SPP na splnenie špecifických potrieb najvzdialenejších regiónov zatiaľ nebol preukázaný; podporuje závery uvedené v správe o vykonávaní programu POSEI, ktoré obsahujú výzvu na konsolidáciu hlavných črt programu POSEI, s osobitným zameraním na špecifickú podporu pre osobnú a nákladnú dopravu, s cieľom odvrátiť hroziace zrušenie poľnohospodárskej produkcie a negatívne dôsledky, ktoré by to znamenalo pre zamestnanosť, životné prostredie a územný rozmer najvzdialenejších regiónov;
 4. naliehavo žiada vytvorenie osobitného programu POSEI na podporu dopravy medzi ostrovmi a medzi ostrovmi a pevninou, majúci na pamäti, že dvojitý ostrovný charakter predstavuje hlavnú prekážku rozvoja;
 5. zdôrazňuje, že v programe POSEI je dôležité, aby členské štáty mali pružnosť pri zostavovaní programov, a zároveň žiada jasnejšie stratégie, ktoré na jednej strane zohľadnia osobitné potreby členských štátov, a na druhej strane budú v súlade s celkovými cieľmi EÚ;
 6. zdôrazňuje, že programy rozvoja vidieka (PRV) a POSEI predstavujú základné nástroje na poskytovanie včasnej reakcie na stále vážnejšie a nepredvídateľné hospodárske,

sociálne a územné výzvy a že v súlade so zásadou subsidiarity musia byť tieto programy naďalej prezentované, definované a riadené príslušnými orgánmi zastupujúcimi samotné regióny;

7. zastáva názor, že zrušenie systému kvót v mliekarenskom odvetví, strata obchodných príležitostí v dôsledku ruského embarga, rastúca nestabilnosť cien, globalizácia zásobovania potravinami, prudký pokles miery rastu v Číne aj prevládajúca kríza ohrozujú udržateľnosť produkcie mlieka na Azorských ostrovoch, pričom táto produkcia je jednou z hlavných hnacích síl sociálno-ekonomickej štruktúry tohto regiónu; preto pripomína, že sú potrebné výnimočné opatrenia a adekvátne prostriedky na podporu a rozvoj tohto odvetvia, ktoré by pomohli zachovať produkciu mlieka na Azorských ostrovoch a zmierniť účinky deregulácie, prekážok a obmedzení vyplývajúcich zo zmien na trhu a ťažkostí s odbytom produkcie;
8. domnieva sa, že Komisia a členské štáty by mali využiť program POSEI na zvýšenie podpory mliekarenskeho sektora formou priamych platieb a trhových opatrení, ako aj komplementárnych opatrení v rámci rozvoja vidieka;
9. naliehavo žiada, aby sa vytvorili mechanizmy, ktoré zaručia právo na výrobu v príslušných najvzdialenejších regiónoch;
10. varuje pred potenciálne negatívnym vplyvom dohôd o voľnom obchode na tradičnú produkciu najvzdialenejších regiónov (vrátane mlieka, mäsa, broskýň, cukru, banánov a rumu), pričom poznamenáva, že výhody vyplývajúce z oslobodenia od cla sa znižujú, keďže EÚ postupne odstraňuje mnohé opatrenia na ochranu trhu s poľnohospodárskymi a potravinárskymi výrobkami a uzatvára s rozvojovými krajinami početné dohody o preferenčnom prístupe; naliehavo vyzýva Komisiu, aby dodržala záväzok, ktorý vyplýva z nariadenia o POSEI, a analyzovala vplyv obchodných rokovaní na otázky, ktoré sa týkajú najvzdialenejších regiónov, a aby zahrnula tieto regióny do procesu rokovaní a informovala ich o ňom; znova potvrdzuje dôležitosť nástrojov na podporu produkcie mlieka, pestovania banánov a produkcie cukru; zdôrazňuje význam transparentných monitorovacích opatrení a účinných ochranných doložiek, ktoré možno ľahko aktivovať; zastáva názor, že osobitné druhy cukru musia byť vyňaté z obchodných rokovaní, a naliehavo žiada zavedenie obchodných ochranných doložiek pre mlieko z najvzdialenejších regiónov;
11. zastáva názor, že v nasledujúcom viacročnom finančnom rámci (VFR) sa musia programu POSEI prideliť väčšie finančné prostriedky s cieľom riešiť krízové situácie na trhu, a vyzýva Komisiu, aby pri aktivácii mimoriadnych opatrení na riešenie takýchto kríz a pri presadzovaní konkrétnych opatrení a finančných prostriedkov pre najvzdialenejšie regióny zohľadnila článok 349 ZFEÚ, a to najmä v prípade trhových kríz v ich tradičných sektoroch vrátane mlieka, paradajok, hospodárskych zvierat a hovädzieho mäsa;
12. naliehavo vyzýva Európske stredisko pre monitorovanie trhu s mliekom, aby do svojho posudzovania trhových cien mlieka začlenilo najvzdialenejšie regióny (na autonómnom a nezávislom základe) a aby v spolupráci s Komisiou, organizáciami výrobcov a dotknutým členským štátom stanovilo jasné kritériá na vyhlásenie krízy v tomto odvetví v týchto regiónoch;
13. naliehavo vyzýva Komisiu, aby uskutočňovala pravidelné analýzy trhov najvzdialenejších

regiónov zasiahnutých obchodnými dohodami a aby v spolupráci s vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi a s výrobcami v dotknutých najvzdialenejších regiónoch rozhodla o vhodných podporných opatreniach vrátane finančnej náhrady v prípade, ak došlo k vážnemu zhoršeniu situácie výrobcov alebo trhov, alebo je pravdepodobné, že k nemu dôjde v dôsledku obchodných koncesíí pre tretie krajiny;

14. poukazuje na to, že programy POSEI pravidelne vykazujú ročné miery plnenia vo výške približne 100 % a že rozpočet vyčlenený na mnohé z týchto opatrení je zjavne nedostatočný na pokrytie potrieb poľnohospodárskeho sektora v týchto regiónoch;
15. domnieva sa, že rozpočet programu POSEI treba zvýšiť, aby sa zabezpečila väčšia podpora pre opatrenia umožňujúce diverzifikáciu poľnohospodárstva a pre výrobky vyrábané v malom množstve, ako sú mliečne výrobky z ovčieho a kozieho mlieka, med, kvety, cukrová repa, čaj, ananás, mučenka a iné;
16. žiada posilnenie programu POSEI a vyčlenenie potrebných finančných prostriedkov pri rokovaní o budúcom VFR a poukazuje na to, že zníženie súčasných finančných prostriedkov nemožno za žiadnych okolností akceptovať;
17. vyzdvihuje úlohu systémov kvality EÚ, a konkrétne systémov zemepisného označenia chránené označenie pôvodu (CHOP) a chránené zemepisné označenie (CHZO), a možnosti, ktoré poskytujú na vnútroštátnej, európskej a medzinárodnej úrovni; upriamuje pozornosť na úlohu, ktorú takéto systémy označovania zohrávajú, keď ľuďom umožňujú vytvoriť a udržať si živobytie, a tiež pri rozvoji a udržaní pracovnej sily, a to nielen v najvzdialenejších regiónoch, ale aj v horských a znevýhodnených regiónoch; preto žiada, aby sa cielenejšie poskytovali zdroje programom EÚ na podporu produktov chránených zemepisným označením;
18. vyzýva Komisiu, aby navrhla opatrenia na prispôbenie platných právnych predpisov Únie podľa článku 349 ZFEÚ s cieľom umožniť rozvoj ekologického poľnohospodárstva tropických produktov z EÚ;
19. vyzýva Komisiu, aby rokovaniami zabezpečila účinné a funkčné ochranné doložky a stabilizačné mechanizmy pre banány a aby ich účinne uplatňovala;
20. zdôrazňuje mimoriadnu dôležitosť produkcie banánov pre sociálno-ekonomickú štruktúru najvzdialenejších regiónov, a preto sa vyslovuje za zvýšenie podpory pre producentov;
21. naliehavo vyzýva Komisiu, aby vzhľadom na nedostatok pôdy a problémy súvisiace s konsolidáciou pôdy, ktoré sú prekážkou pre vstup nových poľnohospodárov v najvzdialenejších regiónoch, podporovala systémy predčasného odchodu do dôchodku sprevádzané stimulmi, ktoré majú mladých poľnohospodárov podnietiť k začatiu poľnohospodárskej činnosti;
22. zdôrazňuje, že širšie znalosti a technický pokrok, ekologická poľnohospodárska výroba a ekologické opatrenia prispievajú k posilneniu trvalo udržateľných poľnohospodárskych postupov, a tým k riešeniu sociálno-ekonomických problémov, zvyšovaniu konkurencieschopnosti v rámci jednotného trhu a k posilneniu tradičných poľnohospodárskych činností v najvzdialenejších regiónoch;

23. zdôrazňuje, že diferenciácia a špecializácia výrobkov môže povzbudiť a podporiť miestnu výrobu, spracovanie a odbyt potravín, a tým znižovať existujúce rozdiely medzi najvzdialenejšími regiónmi a ostatnými regiónmi EÚ;
24. vyjadruje poľutovanie nad tým, že k tejto správe nie je priložené stanovisko Výboru pre rybné hospodárstvo, vzhľadom na to, že oblasti poľnohospodárstva a rybného hospodárstva sú súčasťou primárneho sektora v týchto regiónoch, a aj s prihliadnutím na význam morí a morských zdrojov pri podpore súdržnosti a rozvoja v najvzdialenejších regiónoch a pri vykonávaní článku 349 ZFEÚ; naliehavo vyzýva Komisiu, aby v tejto súvislosti rešpektovala článok 349 ZFEÚ aj vo vzťahu k rybolovu tým, že v plnej miere obnoví nezávislý program POSEI-Pescas, ktorý bol zrušený v rámci reformy súčasného Európskeho námorného a rybárskeho fondu (ENRF);
25. zdôrazňuje, že pre veľkú odľahlosť najvzdialenejších regiónov od trhov spotrebného tovaru a v dôsledku spôsobu organizácie modernej logistiky je nevyhnutné dvojité skladovanie; vyzýva preto Komisiu, aby v rámci nariadení o investíciách do týchto regiónov zvažila prijateľnosť uskladnenia mimo územia najvzdialenejších regiónov;
26. zdôrazňuje význam programov rozvoja vidieka v najvzdialenejších regiónoch, predovšetkým vďaka ich úlohe pri dopĺňaní priamej podpory a pri vykonávaní usmernení stanovených Európskou úniou, keď prispievajú konkrétne: (1) k podpore sociálneho začlenenia, zmiernenia chudoby a hospodárskeho rastu vo vidieckych oblastiach; (2) podpore organizácie potravinového reťazca, dobrých životných podmienok zvierat a riadenia rizík v poľnohospodárstve; (3) podpore prenosu znalostí a inovácií v poľnohospodárstve, lesnom hospodárstve a vidieckych oblastiach; (4) posilneniu životaschopnosti a konkurencieschopnosti poľnohospodárskych podnikov a podpore inovačných poľnohospodárskych technológií a udržateľného obhospodarovania lesov; a (5) k presadzovaniu efektívneho využívania zdrojov a podpore prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo odolné voči zmenám klímy v sektoroch poľnohospodárstva, potravinárstva a lesného hospodárstva.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	3.5.2017						
Výsledok záverečného hlasovania vo výbore	<table><tr><td>+: </td><td>35</td></tr><tr><td>–: </td><td>4</td></tr><tr><td>0: </td><td>3</td></tr></table>	+:	35	–:	4	0:	3
+:	35						
–:	4						
0:	3						
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Richard Ashworth, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Viorica Dăncilă, Michel Dantin, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Albert Deß, Diane Dodds, Jørn Dohrmann, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Edouard Ferrand, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Martin Häusling, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Nuno Melo, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Marijana Petir, Laurențiu Rebega, Bronis Ropė, Maria Lidia Senra Rodríguez, Ricardo Serrão Santos, Czesław Adam Siekierski, Tibor Szanyi, Marc Tarabella						
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Franc Bogovič, Stefan Eck						
Náhradník (čl. 200 ods. 2) prítomný na záverečnom hlasovaní	James Carver						

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

35	+
ALDE	Ulrike Müller
ECR	Richard Ashworth, Jørn Dohrmann, Beata Gosiewska, Zbigniew Kuźmiuk, James Nicholson
ENF	Edouard Ferrand, Philippe Loiseau, Laurențiu Rebeca
GUE/NGL	Luke Ming Flanagan, Maria Lidia Senra Rodríguez
NI	Diane Dodds
PPE	Daniel Buda, Michel Dantin, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Esther Herranz García, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Elisabeth Köstinger, Mairead McGuinness, Nuno Melo, Marijana Petir, Czesław Adam Siekierski
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Nicola Caputo, Paolo De Castro, Jean-Paul Denanot, Viorica Dăncilă, Maria Noichl, Ricardo Serrão Santos, Tibor Szanyi, Marc Tarabella

4	-
ALDE	Jan Huitema
EFDD	James Carver
GUE/NGL	Stefan Eck, Anja Hazekamp

3	0
Verts/ALE	José Bové, Martin Häusling, Bronis Ropė

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania

INFORMÁCIE O PRIJATÍ VO VÝBORE POŽIADANOM O STANOVISKO

Dátum prijatia	30.5.2017						
Výsledok záverečného hlasovania	<table><tr><td>+: </td><td>23</td></tr><tr><td>–: </td><td>2</td></tr><tr><td>0: </td><td>0</td></tr></table>	+:	23	–:	2	0:	0
+:	23						
–:	2						
0:	0						
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Mercedes Bresso, Andrea Cozzolino, Rosa D’Amato, Iratxe García Pérez, Michela Giuffrida, Krzysztof Hetman, Constanze Krehl, Iskra Mihaylova, Jens Nilsson, Younous Omarjee, Konstantinos Papadakis, Mirosław Piotrowski, Stanislav Polčák, Liliana Rodrigues, Monika Smolková, Ruža Tomašić, Ramón Luis Valcárcel Siso, Ángela Vallina, Matthijs van Miltenburg, Lambert van Nistelrooij, Derek Vaughan						
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Ivana Maletić, Dimitrios Papadimoulis, Davor Škrlec, Milan Zver						

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN
V GESTORSKOM VÝBORE

23	+
ALDE	Iskra Mihaylova, Matthijs van Miltenburg
ECR	Ruža Tomašić
EFDD	Rosa D'Amato
GUE/NGL	Younous Omarjee, Dimitrios Papadimoulis, Ángela Vallina
PPE	Krzysztof Hetman, Ivana Maletić, Stanislav Polčák, Ramón Luis Valcárcel Siso, Milan Zver, Lambert van Nistelrooij
S&D	Mercedes Bresso, Andrea Cozzolino, Iratxe García Pérez, Michela Giuffrida, Constanze Krehl, Jens Nilsson, Liliana Rodrigues, Monika Smolková, Derek Vaughan
VERTS/ALE	Davor Škrlec

2	-
ECR	Mirosław Piotrowski
NI	Konstantinos Papadakis

0	0

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania